

Implicațiile mecanismului unic de supraveghere asupra funcțiilor BCE și activității instituțiilor de credit

Teodora Cristina BARBU

Academia de Studii Economice din București
teodorabarbu65@yahoo.com

Iustina Alina BOITAN

Academia de Studii Economice din București
iustinaboitan@yahoo.com

Rezumat. *Propunerea Comisiei Europene lansată pe 12 septembrie 2012, cu scopul de a conferi Băncii Centrale Europene atribuții extinse în sfera supravegherii bancare din zona euro, a devenit un subiect intens dezbătut la nivelul țărilor membre UE. Până în prezent, se manifestă încă o puternică reticență din partea țărilor neincluse în zona euro.*

Perspectivile implementării practice au ridicat, însă, o serie de interogații referitoare la fezabilitatea sa tehnică. Studiul de față își propune o incursiune în cele mai importante implicații ale implementării mecanismului unic de supraveghere asupra funcțiilor tradiționale ale BCE, asupra coexistenței dintre supravegherea supranațională și cea națională, precum și asupra diverselor fațete ale impactului asupra activității instituțiilor de credit, în termeni de indicatori de performanță, eficiență, risc și competiție.

Cuvinte-cheie: arhitectura de supraveghere europeană; BCE; uniunea bancară; mecanismul unic de supraveghere; instituții de credit.

Coduri JEL: E58, G01.

Coduri REL: 11B, 11C.

Introducere

Recenta propunere de înființare a Uniunii Bancare Europene constituie parte a unor reflexii pe termen lung cu privire la perspectivele Uniunii Monetare Europene și la succesul funcționării acesteia. Această nouă provocare pentru toate palierele construcției europene se prefigurează a avea un impact deosebit asupra funcțiilor, responsabilităților, atribuțiilor și mandatului BCE.

Sistemul bancar european, puternic fragmentat și diversificat din punct de vedere instituțional, precum și al activelor și pasivelor bancare, necesită un grad sporit de integrare. Statistica BCE pune în evidență faptul că la sfârșitul lunii februarie 2012 funcționau, în zona euro, 7.299 instituții financiare monetare, din care 6.180 reprezentau instituții de credit, 1.088 erau money market funds, iar 31 reprezentau alte instituții financiare. La nivelul UE-27, numărul instituțiilor financiare monetare se ridică la cifra de 9.311, din care 8.039 reprezintă doar instituțiile de credit. Pornind de la aceste realități, și anume vasta tipologie a instituțiilor de credit, valabilă deopotrivă și la începutul anilor '90, Tratatul de la Maastricht a lăsat atribuțiile în materie de supraveghere bancară la nivelul autorităților naționale, recunoscându-se astfel dificultatea tehnică și legislativă a implementării unui sistem de supraveghere unic, paneuropean.

Evoluțiile recente manifestate la nivelul sistemelor bancare și propagarea vulnerabilităților din spațiile naționale către cel european au indicat puternice interconexiuni între instituțiile și piețele financiare din zona euro și afectarea capacității autorităților de supraveghere naționale în soluționarea problemelor.

Astfel, s-a conturat un principal argument în favoarea înființării UBE, în sensul că problemele bancare naționale pot fi mai ușor gestionate de către o autoritate centrală europeană, în speță, de către Banca Centrală Europeană. Uniunea bancară este un obiectiv ambițios, care reprezintă însă doar o etapă din viziunea pe termen lung asupra integrării economice și fiscale la nivel european, având rolul de a restaura încrederea în bănci și în moneda unică (EC 2012a).

Abandonul opțiunilor naționale în materie de politică financiară și supraveghere bancară, și deci a suveranității naționale, în favoarea unei autorități europene unice, aduce în centrul discursurilor conceptul de *financial trilemma*. Acesta evidențiază imposibilitatea îndeplinirii simultane a trei obiective, și anume: stabilitatea financiară, menținerea politicilor financiare naționale și integrarea financiară (Constancio, 2012).

O abordare similară a fost dezvoltată și în raportul Deutsche Bank (2012), argumentându-se prin termenul de „impossible trinity” faptul că motivația ce stă la baza creării uniunii bancare este mult mai profundă, și ea rezidă din

imposibilitatea sincronizării supravegherii naționale cu obiectivele de stabilitate financiară și integrare a piețelor.

Elementele constitutive ale Uniunii Bancare sunt reprezentate de:

a) crearea unui mecanism unic de supraveghere (Single Supervisory Mechanism - SSM) cu atribuții în sfera monitorizării directe a băncilor din zona euro, în aplicarea imparțială și strictă a unui set comun de reglementări prudențiale, în controlul riscurilor și prevenirea evenimentelor de criză.

b) un sistem comun, paneuropean, de protecție a deponenților care prevede armonizarea depozitelor protejate, plăți mai rapide și o mai bună finanțare schemelor de garantare, prin finanțarea ex-ante a schemelor de garantare a depozitelor și un mecanism de împrumut reciproc cu caracter obligatoriu (EC 2012b).

c) un cadru integrat de management al crizelor, la nivelul UE (European recovery and resolution framework), care să instituie instrumente pentru redresarea și/sau rezoluția bancară controlată, în scopul prevenirii apariției crizelor sau pentru gestionarea lor într-o fază incipientă (EC 2012b).

În cele ce urmează am abordat prima componentă, și anume mecanismul unic de supraveghere, întrucât propunerea CE (EC 2012a) prevede ca acesta să devină operațional începând cu 1 ianuarie 2013.

Potrivit textului propunerii de reglementare (EC 2012a), atribuțiile BCE vor fi completate cu sarcini în sfera supravegherii instituțiilor de credit stabilite pe teritoriul țărilor membre ale zonei euro, indiferent de modelul de afaceri sau dimensiune, și a conglomeratelor financiare. Obiectivele de natură prudențială care pot fi mai bine administrate la nivel național vor rămâne în competența autorităților naționale de supraveghere (protecția consumatorilor, prevenirea spălării banilor).

Se propune o implementare graduală: băncile care au primit susținere din fonduri publice vor fi monitorizate de către BCE începând cu 1 ianuarie 2013; băncile sistemice începând cu iulie 2013, iar din ianuarie 2014 supravegherea unică va fi extinsă la toate băncile din zona euro.

Este evident faptul că, în fața noilor provocări privind mandatul BCE, vom asista la reconfigurarea atribuțiilor Băncii Centrale Europene, precum și a instituțiilor de supraveghere naționale.

Din acest motiv, în demersul nostru ne propunem să identificăm cum se vor recalibra funcțiile BCE, în calitate de supraveghetor unic al sistemului bancar european, și să formulăm o serie de interogații și răspunsuri privind provocările instituționale și ale cadrului de reglementare la care vor fi supuse atât autoritățile de supraveghere, cât și instituțiile de credit.

În susținerea și argumentarea punctelor noastre de vedere am valorificat opinii ale oficialilor instituțiilor bancare europene și ale cercetătorilor din

mediul academic, preocupați de noua filozofie și practică a supravegherii bancare pe care Uniunea Bancară Europeană le va genera la nivel paneuropean.

1. Este BCE îndreptățită să îndeplinească rolul supraveghetorului unic?

Experiența recente crize financiare a demonstrat că orientarea preponderentă a reglementărilor naționale către latura microprudențială a supravegherii bancare s-a dovedit eronată, întrucât a pornit de la premisa implicită că monitorizarea viabilității și solvabilității instituțiilor financiare individuale este o garanție suficientă a rezistenței la șocuri la nivelul întregului sistem financiar. Supravegherea microprudențială a ignorat caracterul interconectat al instituțiilor financiare, la nivelul piețelor monetare interbancare naționale și transfrontaliere sau elementele ce dau dimensiunea importanței sistemice a acestora. Eșecul autorităților naționale de supraveghere s-a concretizat într-o pierdere a încrederii în robustețea și soliditatea sistemelor financiare naționale.

În acest context se înscrie propunerea Comisiei Europene, care prevede transferul atribuțiilor în materie de supraveghere prudențială de la nivel național la nivel centralizat, supranațional, reprezentat de BCE. Preluarea atribuțiilor de supraveghere bancară paneuropeană de către BCE necesită regândirea pilonilor construcției europene și este, de asemenea, un proces generator de riscuri.

După cum am observat într-un alt studiu (Barbu, Vintilă, 2006), activitatea de reglementare și supraveghere la nivel european are o natură puternic descentralizată, care se suprapune peste politica monetară unică a zonei euro, datorită celor două dimensiuni: geografică și instituțională.

Deutsche Bank (2012) susține că, în plan instituțional, desemnarea BCE ca fiind responsabilă cu supravegherea supranațională nu este oportună (riscul reputațional e doar un exemplu). Se argumentează că Autoritatea Bancară Europeană, ca autoritate ce se adresează celor 27 de state membre, ar trebui să dețină astfel de atribuții, implicând însă și BCE în procesul de supraveghere. Deși supravegherea și reglementarea sunt activități distincte, interschimbabile și complementare, raportul Deutsche Bank propune exercitarea acestora de către o singură autoritate paneuropeană. În plan geografic, mecanismul unic de supraveghere ar trebui să includă toate cele 27 de țări membre ale UE. Doar o supraveghere extinsă la nivel european s-ar dovedi eficientă, prin prisma sistemelor bancare din ce în ce mai interconectate și a asigurării unui grad ridicat de stabilitate financiară.

La acest punct de vedere aderă și Pisani-Ferry, Sapir, Véron, Wolff (2012), care subliniază că includerea în uniunea bancară a tuturor celor 27 de țări membre UE este necesară, în primul rând, pentru menținerea integrității financiare

în cadrul pieței unice europene. În caz contrar, autoritățile naționale de supraveghere pot restricționa operațiunile transfrontaliere ale băncilor cu sediul principal pe teritoriul lor, pentru a eluda cerințele prudențiale impuse de BCE.

Totodată, autorii menționați anterior susțin că, având în vedere perimetrul geografic al uniunii bancare, este puțin probabil ca Autoritatea Bancară Europeană să dobândească atribuții în sfera supravegherii prudențiale.

Atribuțiile Autorității Bancare Europene, în calitate de reglementator al întregii UE, vizează întărirea cooperării între autoritățile de supraveghere desemnate de fiecare țară membră UE, și continuarea procesului de convergență și consolidare a bunelor practici în materie de supraveghere prudențială. Totodată, Autoritatea Bancară Europeană conduce testele de stress pentru băncile europene în vederea identificării slăbiciunilor din structura capitalului bancar și a creșterii transparenței în sistemul financiar european, se implică în crearea unui cadru unic pentru serviciile financiare din UE și are un rol crucial în implementarea măsurilor de recapitalizare bancară a majorității instituțiilor de credit. În noua arhitectură a supravegherii bancare, rolul Autorității Bancare Europene va fi menținut și va continua să dezvolte un set unic de norme aplicabil celor 27 de țări.

Astfel, în Uniunea Bancară Europeană, BCE va avea mandatul de a coopera cu autoritățile naționale de supraveghere din zona euro și cu Autoritatea Bancară Europeană.

Prin înființarea uniunii se creează premisele atribuirii de noi puteri BCE. Principala critică exprimată cu privire la acest aspect este că, alături de responsabilitățile privind supravegherea băncilor din zona euro, BCE va gestiona un nou fond (bank resolution fund), garantat de statele membre, cu scopul sprijinirii băncilor insolvente; de asemenea, BCE va avea puterea de a stabili noi aranjamente prin care să fie oferite garanții sporite deponenților și investitorilor, prin crearea unei scheme unice de garantare a depozitelor. Efectul estimat al cumulului de atribuții al BCE va fi o putere sporită a acesteia în influențarea politicilor bugetare și fiscale naționale (Steinberg, 2012).

2. Rolul de *lender of last resort* a afectat independența BCE?

Ca răspuns la actuala criză, băncile centrale și-au ajustat operațiunile în numeroase sensuri: scăderea ratei de dobândă de politică monetară la un nivel care să faciliteze accesul băncilor la fondurile overnight; flexibilizarea operațiunilor de open-market și reverse-repo, prin creșterea maturității operațiunilor de refinanțare și a extinderii gamei de titluri acceptate drept colateral în cadrul operațiunilor de refinanțare.

De asemenea, băncile centrale și-au reconfigurat instrumentele de politică monetară, adoptând măsuri neconvenționale, prin care, pe baza restructurării și

majorării propriului bilanț, au putut sprijini instituțiile de credit achiziționând activele deteriorate ale acestora.

Referitor la măsurile BCE de sprijinire a sistemelor bancare în contextul crizei, acestea pot fi clasificate în două mari categorii: pe de o parte, operațiuni prin care s-au cumpărat direct active emise de sectorul privat (BCE a fost singura bancă centrală care a cumpărat obligațiuni de tip covered bonds, începând cu iunie 2009 și până în iunie 2010, valoarea totală a acestora a fost de 60 miliarde de euro) și, pe de altă parte, operațiuni de creditare a instituțiilor de credit din zona euro (engl. enhanced credit support), definite ca măsuri speciale prin care a fost stimulată creditarea, într-un ritm mai susținut decât se putea realiza prin reducerea ratei de dobândă.

Principalul reproș care s-a formulat referitor la această operațiune este calitatea colateralului și nivelul ratelor de dobândă practicate. Deși rolul de *lender of last resort*, îndeplinit de o bancă centrală, impune selectarea beneficiarilor în funcție de calitatea colateralului și practicarea unei rate ridicate de dobândă, totuși, evoluțiile din ultimii ani indică lărgirea colateralului și includerea în structura acestuia a unor active neperformante, precum și practicarea unor rate reduse de dobândă la operațiunile de refinanțare. În acest mod, au fost încălcate de către BCE principiile de bază ale operațiunilor de refinanțare.

Frecvența și ampla implicare, în ultimii ani, a BCE în cumpărarea de titluri guvernamentale a generat, pe de o parte, acumularea de importante riscuri și, pe de altă parte, a pus în evidență faptul că această instituție a devenit un important jucător în politica fiscală.

Pentru a se reduce implicarea BCE în finanțarea deficitelor bugetare, în anul 2010 s-a creat European Financial Stability Facility (EFSF), cu rolul de a asigura stabilitatea financiară. Furnizarea de asistență financiară statelor membre euro permite finanțarea deficitelor bugetare ale acestora, prin emisiunea de obligațiuni sau alte instrumente de datorie pe piața de capital. EFSF poate interveni pe piața primară și secundară a obligațiunilor pentru a asigura stabilitatea financiară, acționând prin intermediul a cinci forme de intervenție: emisiunea de obligațiuni, intervenții pe piața primară, intervenții pe piețele secundare, programul precautional și recapitalizarea bancară. Raportul HSBC (2012) susține că, prin mecanismul lor, aceste forme de intervenție permit BCE să își exercite calitatea de *lender of last resort*, condiționată însă de activarea, de către guvernele țărilor membre euro, a mecanismului EFSF.

Intervenția nelimitată a BCE pe piața secundară a obligațiunilor de stat poate antrena serioase riscuri la nivelul bugetelor naționale. Aceste aspecte pun sub semnul întrebării independența acestei instituții și arată încălcarea unor prevederi fundamentale din tratatul de la Maastricht, care nu conferă BCE niciun mandat pentru finanțarea directă sau indirectă a guvernelor statelor membre.

3. Dubla supraveghere (la nivel național și cea exercitată de BCE) se poate dovedi conflictuală sau redundantă?

Noua arhitectură de supraveghere bancară europeană va crea similitudini cu cadrul de supraveghere bancară din SUA, motiv pentru care propunem o scurtă incursiune în filosofia supravegherii bancare de tip dual din sistemul bancar american, apreciat ca fiind unul din cele mai inovative, în mare parte pentru că există două structuri diferite de reglementare și supraveghere.

Aceasta se traduce prin coexistența băncilor naționale, subordonate reglementatorului și supraveghetorului la nivel federal (agențiile federale) cu băncile statale, care operează sub standarde și reglementări impuse la nivel statal. Acest tip de reglementare duală datează de aproape 200 de ani, având ca fundament prevederile juridice și legislative cu privire la limitele constituționale privind abilitatea statelor de a controla entitățile create prin autorizație federală.

Beneficiile acestui tip de supraveghere sunt intens predicate, punând în evidență opțiunea băncilor în materie de supraveghere. Un sistem în care băncile au de ales între mai multe variante de supraveghere duce la scăderea costurilor și la creșterea vitezei cu care sunt dezvoltate noi produse și servicii bancare și prezintă o mai mare șansă de a elimina extremele.

Un studiu publicat în anul 2005 de American Bankers Association pune în evidență prevalența băncilor aflate sub reglementare statală (70%), comparativ cu cele care erau supuse jurisdicției federale. Referitor la mărimea băncilor, aproape 80% dintre cele care operau sub jurisdicție statală erau entități de mai mică dimensiune comparativ cu băncile naționale, și care și-au dezvoltat un model de afaceri compatibil cu acest nivel al supravegherii.

În ultimii ani, trendul s-a schimbat, multe bănci preferând să treacă sub reglementare la nivel federal, datorită sustenabilității acestui model de supraveghere. Într-o perioadă în care se intensifică fenomenul fuziunilor și achizițiilor transfrontaliere, colaborarea organismelor statale cu agențiile de tip federal constituie un important factor al flexibilității și competitivității. De la examinarea încrucișată a rapoartelor financiare până la detectarea operațiunilor frauduloase și constituirea holdingurilor financiare, se manifestă o puternică colaborare între cele două nivele de supraveghere

Federal Reserve Chairman Alan Greenspan (1995) afirmă: „o unică autoritate de reglementare ce deține responsabilități pentru siguranță și soliditatea financiară este susceptibilă de a manifesta o tendință spre suprimarea asumării de riscuri. Un sistem format din autorități de reglementare și supraveghere multiple reprezintă un control al acestei predilecții.”

Prin urmare, dincolo de a fi redundantă, supravegherea pe două paliere, la nivel statal și la nivel național, este soluția optimă în cadrul unui sistem bancar care număra, potrivit statisticilor Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC, 2012), 7.188 de bănci, respectiv 6.961 de uniuni de credit (Național Credit Union Administration, 2012), iar aceasta dualitate amplifică stabilitatea și inovația financiară.

Spre deosebire de specificul activității de reglementare și supraveghere din SUA, dezideratul Comisiei Europene este ca tuturor instituțiilor de credit care activează pe piața europeană unică să li se aplice, fără discriminare, un singur set de norme prudențiale, iar procesul de monitorizare prudențială să fie desfășurat de către o autoritate unică, BCE, beneficiind de suportul logistic și de expertiza băncilor centrale naționale ale țărilor membre ale zonei euro.

4. Este oportună partajarea atribuțiilor de supraveghere între autoritatea unică BCE și autoritățile naționale?

Centralizarea autorității la nivelul BCE nu trebuie confundată cu centralizarea operațională (Pisani-Ferry, Sapir, Véron, Wolff, 2012). Propunerea de directivă prevede explicit posibilitatea delegării anumitor operațiuni și atribuții către autoritățile naționale de supraveghere.

În prezent, la nivelul UE, autoritățile naționale își fundamentează activitatea pe principiile fundamentale pentru o supraveghere eficientă emise de Comitetul de la Basel privind supravegherea bancară. Odată cu implementarea mecanismului unic de supraveghere, fiecare autoritate de supraveghere națională va trebui să se conformeze și să respecte cerințele de reglementare și supraveghere instituite de BCE, fapt ce va elimina discrepanțele existente în legislația țărilor membre ale zonei euro. Toate băncile operaționale în zona euro vor face obiectul aceluiași cerințe prudențiale, fapt pentru care vor dispărea referirile la cadrul legislativ din țara de origine (home) versus țara gazdă (host).

Atribuțiile care revin autorităților naționale constau în: evaluarea conformității cu cadrul legal național în vederea autorizării/retragerii licenței unei bănci și formularea unei decizii ce poate fi aplicată de către BCE; efectuarea de inspecții on-site, cu respectarea reglementărilor emise de BCE, și avertizarea acestora cu privire la orice vulnerabilitate identificată; formularea de recomandări către BCE referitor la validarea modelelor interne de risc ale băncilor; aplicarea de sancțiuni este partajată între BCE și autoritățile naționale.

În opinia noastră, autoritățile naționale de supraveghere vor deține rolul de interfață între instituțiile de credit și BCE, situație benefică, întrucât valorifică expertiza dobândită de acestea în monitorizarea instituțiilor de credit rezidente. La nivelul BCE se pot diminua costurile întrucât, deși supravegherea la acest nivel este fezabilă pentru băncile mari, de importanță sistemică sau cu

activitate transfrontalieră, există riscul de a fi consumatoare de timp și de resurse umane și financiare semnificative dacă va fi extinsă și la nivelul miilor de bănci de talie mică sau medie din zona euro.

În acest context, Deutsche Bank (2012) arată că instituirea unui mecanism de supraveghere pe două niveluri (BCE monitorizează exclusiv băncile sistemice, iar autoritățile naționale supraveghează restul băncilor) nu este indicată întrucât și băncile mici, locale sau regionale pot sta la originea unor crize sistemice.

Pisani-Ferry și Wolff (2012) se pronunță în favoarea delegării atribuțiilor de supraveghere a băncilor de talie mică/medie către autoritățile naționale, în timp ce BCE va deține responsabilitatea legală pentru monitorizarea prudencială a tuturor băncilor din zona euro, aducând ca argument faptul că, la sfârșitul anului 2010, cele mai mari 200 de bănci din zona euro dețineau peste 95% din activele bancare.

Cu toate acestea, în procesul de definire a cadrului legislativ în baza căruia va funcționa mecanismul unic de supraveghere este necesară delimitarea clară a atribuțiilor BCE de cele care vor reveni autorităților naționale, pentru a nu compromite echilibrul de putere dintre acestea. În acest sens, Gourisse (2012) atrage atenția în special asupra rolului BCE de a oferi sau retrage autorizația de funcționare a băncilor, de a efectua, în mod direct, inspecții on-site sau de a aplica sancțiuni administrative în procent de până la 10% din cifra de afaceri anuală a băncilor.

Prin urmare, coexistența celor două niveluri de supraveghere, într-un cadru descentralizat, în care autoritățile naționale au atribuții precis stipulate și delimitate, iar BCE are putere de decizie, facilitează exercitarea de către BCE a rolului de supraveghetor unic.

5. Care va fi impactul supravegherii integrate asupra băncilor de importanță sistemică?

Instituirea supravegherii unice, supranaționale, poate contribui la soluționarea problemei instituțiilor financiare sistemice din punct de vedere al dimensiunii activului bilanțier, al complexității activității sau al conexiunilor cu alte piețe financiare („too big to fail”, „too complex to fail” sau „too interconnected to fail”).

Supravegherea centralizată este mai obiectivă și mai puțin părtinitoare decât cea la nivel național. De asemenea, se va manifesta și limitarea hazardului moral indus de supravegherea la nivel local.

Un studiu publicat de Demirgüç-Kunt și Huizinga (2012) introduce o distincție în atribuirea calității de a fi „de importanță sistemică” unei instituții financiare. Astfel, activitatea unei bănci poate fi caracterizată prin valoarea sa

absolută (ca valoare cumulată a activului bilanțier și extrabilanțier), și prin valoarea sa sistemică (care desemnează raportul dintre datoriile băncii și PIB-ul țării). Acest raport indică valoarea maximală a cheltuielilor de salvare ce vor fi suportate de țara de origine a băncii, în ipoteza în care banca devine insolubilă, iar activele sale sunt complet deteriorate.

În contextul celor menționate anterior, Rohtsalu (2012) aprecia că, prin crearea uniunii bancare, băncile de dimensiune sistemică, incluse în categoria „too big to save”, întrucât țara de origine nu are capacitatea de a le salva, vor deveni, prin raportare la PIB-ul zonei euro, „too big to fail”, adică bănci cu valoare absolută mare. Astfel, se va schimba percepția publică și se va îmbunătăți poziția pe piețele financiare.

Impactul instituțiilor financiare sistemice cu activitate transfrontalieră, aflate în faliment/insolvabile poate fi mult mai bine gestionat la nivel centralizat, de către BCE, decât prin intermediul autorităților naționale de supraveghere. În acest sens, unii autori (Pisani-Ferry, Sapir, Véron and Wolff, 2012) aduc argumentul avantajelor informaționale de care beneficiază autoritățile europene, în detrimentul celor naționale.

Unificarea supravegherii s-ar putea dovedi benefică întrucât, în prezent, sistemele bancare se caracterizează printr-o pondere ridicată a capitalului străin, ceea ce înseamnă că operațiunile băncii-mamă fac obiectul reglementării și supravegherii din țara de origine (home country), în timp ce băncile la care dețin capitalul majoritar (din țara host) intră sub incidența altor norme prudentiale.

6. În ce mod va fi afectată activitatea instituțiilor de credit?

Atribuțiile BCE în materie de conducere a politicii monetare și de menținere a stabilității financiare la nivelul zonei euro se vor corela cu cele privind supravegherea prudentială unică. BCE va fi îndreptățită să verifice modelul de business adoptat de instituțiile de credit, să evalueze măsura în care cerințele de capital sunt adecvate profilului de risc asumat, să analizeze critic rezultatele testelor de stress efectuate de către băncile în cauză, procedurile de management al riscurilor și de control intern, în scopul identificării într-un stadiu incipient a potențialelor vulnerabilități ce pot afecta viabilitatea și rezistența la șocuri a activității instituțiilor de credit.

În acest sens, Bernanke (2010) se pronunță în favoarea investirii autorităților de supraveghere cu puterea de a limita implicarea instituțiilor financiare în activități riscante.

Modalitatea concretă în care autoritatea unică de supraveghere va interveni pentru remedierea deficiențelor constatate rămâne ambiguă: Ce acțiuni va întreprinde BCE în cazul în care recomandările formulate către instituțiile de

credit supravegheate nu vor fi implementate? Vor fi impuse limite de creștere pentru volumul creditelor acordate sau pentru indicatorii de performanță?

Prin prisma raportărilor financiare prudențiale pe care instituțiile de credit trebuie să le întocmească și să le transmită periodic autorității de supraveghere naționale, este posibil ca tipul informațiilor cerute, gradul de detaliere și frecvența acestora să se multiplice, ca urmare a solicitărilor de raportări ce vor trebui realizate exclusiv pentru uzul BCE. Volumul de muncă necesar pentru întocmirea documentației solicitate va necesita personal suplimentar, deci costuri sporite cu resursă umană. Activitatea de raportare financiară va fi cu atât mai complexă în cazul băncilor din zona euro care decid să își desfășoare activitatea prin sucursale, într-o țară neparticipantă la uniunea bancară, care vor fi triplu monitorizate (de către autoritatea de supraveghere din țara gazdă, BCE și autoritatea de supraveghere din țara de origine) sau în cazul băncilor nerezidente care desfășoară activități în zona euro (vor face obiectul supravegherii de către BCE, suplimentar față de monitorizarea din țara de origine).

Băncile vor suporta și comisioanele percepute de BCE în scopul acoperirii cheltuielilor ocazionate de îndeplinirea atribuțiilor ce intră în sfera supravegherii integrate. Valoarea comisioanelor va fi proporțională cu importanța sistemică și profilul de risc al băncii.

7. Ce efecte va produce supravegherea bancară unică asupra indicatorilor de performanță și risc ai instituțiilor de credit?

Relația dintre particularitățile activității de supraveghere și indicatorii de risc, performanță și viabilitate financiară a băncilor a făcut obiectul unei serii de studii empirice de-a lungul ultimului deceniu. În mare parte, studiile circumscrise acestui subiect poziționează în centrul analizelor și corelațiilor puterea oficială a autorității de supraveghere bancară. Rezultatele obținute sunt pertinente și pot fi utilizate ca punct de referință în exercitarea concretă de către BCE a rolului de supraveghetor unic al zonei euro. Totodată, în contextul uniunii bancare, criticile cu privire la riscurile cumulării de către BCE a unei prea mari puteri devin tot mai pregnante, motiv pentru care este necesar să facem o incursiune în abordările pe această temă.

În literatură se argumentează că există mai multe canale prin care particularitățile activității de supraveghere pot influența performanța bancară.

Barth, Caprio și Levine (2004) au relevat că o activitate de supraveghere care favorizează transparența informațională induce o mai bună dezvoltare a sistemului bancar, reflectată de creșterea ponderii creditului neguvernamental în PIB, precum și întărirea eficienței activității de intermediere, ca urmare a scăderii marjelor nete de dobândă.

O poziție similară este adoptată și în studiul Demirgüç-Kunt, Laeven și Levine (2004), relevând erodarea indicatorilor de profitabilitate și majorarea costurilor intermedierei financiare, ca urmare a adoptării unor reglementări rigide, ce restrâng activitatea bancară și impun bariere de acces pe piața financiară.

Primul studiu cuprinzător care a explorat empiric relația dintre indicatorii sănătății financiare ai unei bănci și caracteristicile supravegherii bancare a fost efectuat de Davis și Obasi (2009). Analiza a inclus cele mai mari 914 bănci, în funcție de valoarea activului total, dintr-un eșantion de 64 de țări, pentru o perioadă cuprinsă între anii 1995-2003. Rezultatele ilustrează relația dintre exercitarea funcției de supraveghere de către banca centrală și indicatorii sănătății financiare: majorarea ponderii activelor lichide în activul total, îmbunătățirea profitabilității ROA și creșterea ponderii creditelor în activul total. Aceste rezultate se mențin și în ipoteza în care activitatea de supraveghere este centralizată la nivelul unei singure entități sau partajată între mai multe entități. Expertiza personalului și numărul acestuia antrenează o scădere a ponderii creditelor în activul total și, implicit, o diminuare a expunerii la riscul de credit, concomitent cu diminuarea lichidității și profitabilității băncilor. Efectul asupra efectului de levier este nul, indiferent de tipul variabilelor utilizate ca proxy pentru caracteristicile supravegherii.

Aceiași autori pun în evidență trei aspecte ale puterii autorității de supraveghere: măsura în care aceasta reacționează prompt, luând măsuri corective atunci când constată deteriorări ale diferitelor componente ale activității instituțiilor bancare; deținerea dreptului de intervenție discreționară atunci când se constată încălcări ale reglementărilor bancare; puterea de decizie a autorității de supraveghere se manifestă fără acordul altor autorități ale statului.

Măsura în care reglementarea și supravegherea bancară stimulează sau, dimpotrivă, restrâng eficiența operațională a activității bancare a fost investigată de Pasiouras, Tanna și Zopounidis (2009). Aceștia cuantifică eficiența prin frontiera stochastică, utilizând 2.853 de observații, cu date aferente a 615 bănci comerciale listate la bursă, din 74 de țări, în perioada 2000-2004. Concluzia analizei este aceea că reglementările bancare sporesc disciplina pieței, iar întărirea puterii de supraveghere antrenează creșterea atât a eficienței în funcție de cost, cât și eficiența profiturilor băncilor.

Un alt studiu este cel al lui Barth, Lin, Ma, Seade și Song (2010), efectuat pentru un eșantion de 4.050 de bănci, din 72 de țări, pentru perioada 1999-2007. Din perspectiva reglementărilor bancare, restricționarea activității bancare influențează negativ nivelul eficienței (calculat printr-o metodă nonparametrică), în timp ce sporirea cerințelor de capital are un efect marginal, dar pozitiv asupra eficienței. Din perspectiva supravegherii, o autoritate de

supraveghere cu un grad ridicat de independență și puteri sporite este corelată pozitiv cu eficiența activității bancare. Autorii au cuantificat indicele puterii autorității de supraveghere bancară pe baza a 14 variabile, care reflectă modul de exercitare a autorității pe care l-au corelat cu indicatori de exprimare a eficienței. Rezultatul indică faptul că o putere sporită a autorității de supraveghere îmbunătățește guvernanta și eficiența bancară, dar numai acolo unde autoritatea prezintă un grad sporit de independență față de factorul politic.

O cercetare de dată recentă (Chortareas, Girardone, Ventouri, 2012), efectuată pe un eșantion de 22 de țări din UE, în perioada 2000-2008, are ca scop să arate dacă intervențiile autorității de supraveghere și reglementările bancare afectează semnificativ eficiența operațională și performanța băncilor. Evidențele empirice denotă că o putere sporită a autorității de supraveghere bancară poate îmbunătăți eficiența instituțiilor de credit, dar, de asemenea, poate fi și semnalul manifestării unei atitudini intervenționiste sau al obstrucționării unor activități bancare, fapt ce comprimă nivelul eficienței.

8. Cum va influența mediul concurențial modul în care operează instituțiile de credit?

Din perspectiva competiției dintre bănci, instituirea mecanismului unic de supraveghere va genera distorsiuni ale mediului concurențial bancar, întrucât unele reglementări prudențiale ale țărilor care nu sunt incluse în mecanism pot fi mai restrictive sau mai permissive decât cele ale BCE. Există riscul ca băncile rezidente în țările non-participante la uniunea bancară să evite deschiderea de subsidiare sau preluarea, prin fuziuni și achiziții, a unor bănci operaționale în țările participante la uniune, cu scopul de a se sustrage legislației bancare mai prohibitive impuse de către BCE.

În unele studii (Pisani-Ferry, Sapir, Véron, Wolff, 2012) se arată că orice uniune bancară parțială implică un risc de arbitraj al reglementărilor și, implicit, distorsiuni competitive. În plus, se atrage atenția asupra riscului de subminare a activității băncilor mici, locale, care operează în țări cu fundamente economice slabe și care nu sunt membre ale uniunii bancare, în favoarea băncilor supravegheate centralizat.

Cu alte cuvinte, este posibil ca piața de retail și corporate banking a celor din urmă să fie intens afectată, dat fiind că băncile intrate sub incidența mecanismului unic de supraveghere vor beneficia de o mai bună percepție publică privind starea de sănătate financiară și asumarea de riscuri. Putem asista, deci, la migrarea transfrontalieră a clienților către băncile supravegheate supranațional, criteriul de selecție al acestora fiind reprezentat, în ultimă instanță, de ratele de dobândă diferențiate practicate. Astfel, unele bănci mici, neincluse în mecanismul unic, vor fi nevoite să-și redefină strategii de

business, inclusiv sub forma unor proceduri de fuziuni sau achiziții, sau să își înceteze activitatea.

Aceste perspective ale pieței europene de retail și corporate banking se suprapun peste contextul legislativ deja existent. Potrivit raportului McKinsey (2012) retail banking-ul european trece printr-o importantă perioadă de presiune asupra ROE, în mare parte datorate cerințelor Basel 3, dar și altor inițiative cu impact asupra nivelului capitalului și fondurilor proprii. Pentru băncile cu importanță sistemică din zona euro, nivelul ROE a scăzut cu între 0,4% și 1,2% în perioada cuprinsă între 2010 până la jumătatea anului 2012, ceea ce semnifică un impact important al reglementărilor asupra performanței bancare. Ca urmare, băncile sunt preocupate de noi strategii, printre care și repricing-ul de diferite magnitudini pentru mixul de produse și servicii bancare, care să contribuie la sporirea eficienței.

Deutsche Bank (2012) adaugă faptul că neincluderea celui mai important centru financiar din Europa, Anglia, în mecanismul unic de supraveghere va amplifica potențialul de manifestare a distorsiunilor competitive.

Impactul supravegherii unice asupra ratingurilor instituțiilor de credit este perceput de studiul Standard & Poors (2012) ca fiind pozitiv, în măsura în care va contribui la diminuarea/eliminarea micilor discrepante existente în legislațiile naționale dedicate reglementării și supravegherii bancare. Uniformizarea cadrului de supraveghere la nivelul zonei euro va contribui la îmbunătățirea scorului calculat pentru componenta denumită cadru instituțional al sistemului bancar. Drept consecință, ratingurile băncilor localizate în țări ce vor adera la uniunea bancară vor fi mai bune decât cele ale băncilor din afara uniunii bancare, fapt ce va crea distorsiuni concurențiale pentru cele din urmă. Acestea se pot manifesta atât prin dificultăți în atragerea/păstrarea portofoliului existent de clienți, cât și prin scăderea atractivității emisiunilor de acțiuni sau obligațiuni.

Luările de poziție care fac trimitere la efectele induse de mecanismul unic de supraveghere asupra competiției bancare subliniază că, pentru a fi eficient și echitabil, acesta trebuie să fie transparent, să aibă o sferă amplă de cuprindere a instituțiilor financiare și să fie neutru pentru competiția bancară (Constancio, 2012, Deutsche Bank, 2012).

În acest sens, Noyer (2009) atrăgea atenția că, în cadrul procesului de reformare a reglementărilor ce țin de sectorul financiar, trebuie să fie avut în vedere gradul de diversitate optim al industriei financiare, din perspectiva menținerii stabilității financiare. Cu alte cuvinte, trebuie găsit un echilibru între stimularea competiției și a inovării financiare, pe de o parte, versus standardizarea și omogenitatea reglementărilor la nivel european, pe de altă parte.

Concluzii

Propunerea CE de creare a unei Uniuni Bancare Europene la nivelul zonei euro se traduce prin abandonul opțiunilor naționale în materie de reglementare financiară și supraveghere bancară, și deci o renunțare benevolă la atributul suveranității naționale, în favoarea unei autorități europene unice.

Articolul de față, cu o structură neconvențională, bazată pe formularea de interogații și argumentare punctuală, și-a propus să investigheze implicațiile primului pilon al UBE, și anume mecanismul unic de supraveghere, asupra funcțiilor tradiționale ale BCE, fezabilității coexistenței supravegherii supranaționale cu cea națională, dar și diversele fațete ale impactului pe care noua arhitectură a supravegherii bancare europene îl va avea asupra activității instituțiilor de credit, prin prisma indicatorilor de performanță, eficiență, risc și competiție.

Tabelul 1

Sinteză a interogațiilor		
Interogația formulată de autori	Argumentele aduse de oficiali și mediul academic	Opinia autorilor
Este BCE îndreptățită să îndeplinească rolul supraveghetorului unic?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ În plan geografic, mecanismul unic de supraveghere ar trebui să includă toate cele 27 de țări UE (Deutsche Bank, 2012, Pisani-Ferry, Sapir, Véron, Wolff, 2012). ▪ În plan instituțional, desemnarea BCE ca fiind responsabilă cu supravegherea supranațională nu este oportună (Deutsche Bank, 2012). ▪ Puterea sporită a BCE în influențarea politicilor bugetare și fiscale naționale (Steinberg, 2012). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eșecul autorităților naționale de supraveghere. ▪ Regândirea pilonilor construcției europene. ▪ Caracterul interconectat și transfrontalier al activității bancare justifică preocupările pentru o supraveghere unitară. ▪ Preluarea atribuțiilor de supraveghere și reglementare paneuropeană de către o singură autoritate paneuropeană (Barbu, Vintilă, 2006).
Rolul de <i>lender of last resort</i> a afectat independența BCE?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tratatul de la Maastricht nu conferă BCE niciun mandat pentru finanțarea directă sau indirectă a datoriilor guvernelor statelor membre. ▪ Pentru a se reduce implicarea BCE în finanțarea deficitelor bugetare, în anul 2010 s-a creat European Financial Stability Facility (EFSF). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BCE a sprijinit funcționarea sistemelor bancare prin reconfigurarea instrumentelor de politică monetară și prin modificarea dimensiunii și structurii propriului bilanț. ▪ A derulat operațiuni prin care s-au cumpărat direct active emise de sectorul privat. ▪ Criteriile pentru cuantificarea independenței BCE trebuie regândite în funcție de noul context generat de criza financiară.

Interogația formulată de autori	Argumentele aduse de oficiali și mediul academic	Opinia autorilor
Dubla supraveghere (la nivel național și cea exercitată de BCE) se poate dovedi conflictuală sau redundantă?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Experiența supravegherii bancare de tip dual din sistemul bancar american a relevat coexistența băncilor supravegheate la nivel federal cu băncile care operează sub standarde și reglementări impuse la nivel statal (American Bankers Association, 2005). ▪ Un sistem ce include autorități de supraveghere multiple nu va manifesta tendința de suprimare excesivă a asumării de riscuri sau a inovației financiare (Greenspan, 1995). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dincolo de a fi redundantă, supravegherea pe două paliere: centralizat la nivel european, cu delegarea unor atribuții precise la nivel național, este soluția optimă în cadrul unui sistem bancar ce numără mii de instituții financiare. ▪ BCE tinde să devină o instituție cu puteri similare FED-ului.
Este oportună partajarea atribuțiilor de supraveghere între autoritatea unică BCE și autoritățile naționale?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Centralizarea autorității la nivelul BCE nu trebuie confundată cu centralizarea operațională (Pisani-Ferry, Sapir, Véron and Wolff 2012). ▪ Un mecanism de supraveghere pe două niveluri distincte (BCE monitorizează exclusiv băncile sistemice, iar autoritățile naționale supraveghează restul băncilor) nu este indicată întrucât și băncile mici, locale pot sta la originea unor crize sistemice (Deutsche Bank, 2012). ▪ Delegarea atribuțiilor de supraveghere a băncilor de talie mică/medie către autoritățile naționale, în timp ce BCE va deține responsabilitatea legală pentru monitorizarea tuturor băncilor din zona euro (Pisani-Ferry, Wolff, 2012). ▪ Delimitarea clară a atribuțiilor BCE de cele care vor reveni autorităților naționale, pentru a nu compromite echilibrul de putere dintre acestea (Gourisse, 2012) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Autoritățile de supraveghere naționale aplică cerințele de reglementare și supraveghere instituite de BCE. ▪ Băncile operaționale în zona euro vor face obiectul aceluiași cerințe prudentiale, deci vor dispărea referirile la cadrul legislativ din țara de origine (home) versus țara gazdă (host). ▪ Autoritățile naționale de supraveghere vor deține rolul de interfață între instituțiile de credit și BCE. ▪ Diminuarea costurilor cu resursele umane și financiare la nivelul BCE.
Care va fi impactul supravegherii integrate asupra băncilor de importanță sistemică?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Băncile incluse în categoria „too big to save” vor deveni „too big to fail” (Rohtsalu, 2012). ▪ Instituțiile financiare sistemice cu activitate transfrontalieră, aflate în faliment/insolvabile pot fi mult mai bine gestionate la nivel centralizat, datorită avantajelor informaționale (Pisani-Ferry, Sapir, Véron, Wolff, 2012). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Supravegherea centralizată este mai obiectivă și mai puțin părtinitoare decât cea la nivel național. ▪ Se va limita hazardul moral indus de supravegherea la nivel local. ▪ Ponderea ridicată a capitalului străin în sistemele bancare naționale este un argument în favoarea unificării supravegherii.

Interogația formulată de autori	Argumentele aduse de oficiali și mediul academic	Opinia autorilor
În ce mod va fi afectată activitatea instituțiilor de credit?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bernanke (2010) se pronunță în favoarea investiției autorităților de supraveghere cu puterea de a limita implicarea instituțiilor financiare în activități riscante. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BCE va fi îndreptățită să verifice modelul de business al instituțiilor de credit, adecvarea capitalului la riscul asumat, să analizeze rezultatele testelor de stress, procedurile de management al riscurilor și de control intern. ▪ Ambiguitatea planează asupra modalității concrete de intervenție pentru remedierea deficiențelor constatate. ▪ Amplificarea gradului de detaliere și frecvenței raportărilor financiare prudențiale trimise către BCE, deci costuri sporite cu resursa umană. ▪ Comisiunile percepute de BCE se adaugă cheltuielilor operaționale curente ale băncilor
Ce efecte va produce supravegherea bancară unică asupra indicatorilor de performanță și risc ai instituțiilor de credit?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ O activitate de supraveghere transparentă întărește eficiența activității de intermediere (Barth, Caprio, Levine, 2004). ▪ Reglementările rigide erodează indicatorii de profitabilitate și majorează costurile intermedierei financiare (Demirgüç-Kunt, Laeven, Levine, 2004). ▪ Davis și Obasi (2009) ilustrează relația pozitivă dintre exercitarea funcției de supraveghere de către banca centrală și indicatorii sănătății financiare. ▪ O autoritate de supraveghere cu un grad ridicat de independență și puteri sporite este corelată pozitiv cu eficiența activității bancare (Pasiouras, Tanna, Zopounidis, 2009, Barth, Lin, Ma, Seade and Song, 2010, Chortareas, Girardone, Ventouri, 2012). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rezultatele consemnate de literatura de specialitate pot fi utilizate ca punct de referință în exercitarea concretă de către BCE a rolului de supraveghetor unic al zonei euro.
Cum va influența mediul concurențial în care operează instituțiile de credit?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Orice uniune bancară parțială implică un risc de arbitraj al reglementărilor și, implicit, distorsiuni competitive (Pisani-Ferry, Sapir, Véron, Wolff, 2012). ▪ Neinclusiunea Angliei în mecanismul unic de supraveghere va amplifica distorsiunile competitive 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Băncile rezidente în țările non-participante la uniunea bancară vor evita deschiderea de subsidiare sau preluarea, prin fuziuni și achiziții, a unor bănci operaționale în țările participante la uniune, cu scopul de a se sustrage legislației bancare mai prohibitive impuse de către BCE.

Interogația formulată de autori	Argumentele aduse de oficiali și mediul academic	Opinia autorilor
	(Deutsche Bank, 2012). ▪ Ratingurile băncilor ce vor adera la uniunea bancară vor fi mai bune decât cele ale băncilor din afara uniunii bancare, fapt ce va crea distorsiuni concurențiale (Standard & Poors, 2012).	▪ Migrarea transfrontalieră a clienților către băncile supravegheate supranațional. ▪ Unele bănci mici, neincluse în mecanismul unic, vor fi nevoite să-și redefinească strategiile de business, inclusiv sub forma unor proceduri de fuziuni sau achiziții, sau să își înceteze activitatea. ▪ Piața de retail banking va fi supusă unor presiuni suplimentare, alături de cele generate de cerințele Basel 3 și de renunțarea la recapitalizarea bancară prin suport public.

Evidențele empirice pe care le-am sintetizat nu evidențiază, în mod clar, un impact pozitiv al inițiativelor de reformare și eficientizare a cadrului de supraveghere bancară din ultimii ani, atât în spațiul european, cât și pe plan internațional. Cu toate acestea, sunt clar exprimate câteva repere de care ar trebui să se țină seama în procesul de implementare de către BCE a mecanismului unic de supraveghere.

Întrucât rolul BCE, în calitate de împrumutător de ultim rang și de finanțator al deficitelor bugetare, a pus sub semnul întrebării independența acestei instituții, opinăm că este necesară o redefinire a criteriilor de apreciere a independenței băncilor centrale în situații excepționale, de criză financiară. De asemenea, semnalăm multiplele deficiențe tehnice ce vor decurge din corelarea atribuțiilor BCE în calitate de supraveghetor unic, cu cele ale Autorității Bancare Europene în calitate de reglementator unic și cu cele ale autorităților naționale.

Avantajele mecanismului unic de supraveghere vor consta în unificarea cadrului de supraveghere, cu implicații directe și imediate asupra monitorizării instituțiilor financiare de importanță sistemică, bazându-se însă pe expertiza și contribuția fiecărei autorități naționale în demersul de monitorizare a acestora.

Din perspectiva instituțiilor de credit supravegheate, acestea vor trebui să facă față unor costuri suplimentare, generate de noile cerințe de raportări financiare prudențiale, comisioanele percepute de BCE și de resursa umană suplimentară. Majorarea cheltuielilor operaționale ale instituțiilor de credit va avea un impact direct asupra indicatorilor de profitabilitate, în măsura în care băncile vor suporta integral aceste costuri. Dacă optează pentru transferul integral sau parțial al costurilor către clientelă, prin încorporarea acestora în costul produselor și serviciilor financiare oferite, există posibilitatea erodării

portofoliului de clienți, prin migrarea acestora către bănci ce fac obiectul supravegherii unice, dar care oferă cea mai bună remunerare a plasamentelor și costurile cele mai reduse la creditare.

Toate acestea pot fi compensate de efectele benefice pe care le va antrena supravegherea consolidată în spațiul geografic al zonei euro: efecte asupra eficienței operaționale și asupra stabilității financiare.

Referitor la impactul asupra competiției bancare, subscriem la punctele de vedere conform cărora se vor crea distorsiuni competitive între băncile intrate sub cupola supravegherii unice și cele nonparticipante la mecanismul unic de supraveghere. Prin urmare, este posibil să asistăm la un amplu proces de fuziuni și achiziții în care vor fi implicate băncile de dimensiune mică și medie, ceea ce va conduce la reconfigurarea capacității instituționale a sistemelor bancare.

Bibliografie

- American Bankers Association and Conference of State Bank Supervisors (2005). "The benefits of charter choice – The dual banking system a case study", June 24
- Barbu, T., Vintilă, G. (2006). "The Consolidation of Banking Supervision in the Context of a Pan European Banking System", *Theoretical and Applied Economics*, pp. 53-54, www.ectap.ro/articole/7.pdf
- Barth, J.R., Caprio, G., Levine, R. (2004). "Bank Regulation and Supervision: What works best?", *Journal of Financial Intermediation*, 13(2), pp. 205-248
- Barth, J.R., Lin, C., Ma, Y., Seade, J., Song, F.M. (2010). "Do Bank Regulation, Supervision and Monitoring Enhance or Impede Bank Efficiency?", electronic copy available at: <http://ssrn.com/abstract=1579352>
- Bernanke, B. (2010): "Preserving a central role for community banking", speech of the Chairman of the Board of Governors of the Federal Reserve System at the Independent Community Bankers of America National Convention, Orlando, Florida, 20 March
- Chortareas, G.E., Girardone, C., Ventouri, A. (2012). "Bank supervision, regulation, and efficiency: Evidence from the European Union", *Journal of Financial Stability*, December, volume 8, issue 4, pp. 292-302
- Constâncio, V. (2012). "Towards a European Banking Union", Lecture held at the start of the academic year of the Duisenberg School of Finance, Amsterdam, 7 September
- Davis, E.P., Obasi, U. (2009). "The Effectiveness of Banking Supervision", Brunel University, *Economics and Finance Working Paper Series, Working Paper*, No. 09-27, June
- Demirgüç-Kunt, A., Huizinga, H. (2012). "Do we need big banks? Evidence on performance, strategy and market discipline", <http://www.bis.org/bcbs/events/bhbibe/demirguc.pdf>
- Demirguc-Kunt, A., Laeven, L., Levine R. (2004). "Regulations, Market Structure, Institutions, and the Cost of Financial Intermediation", *Journal of Money, Credit and Banking*, 36, pp. 593-622, <http://dx.doi.org/10.1353/mcb.2004.0045>
- Deutsche Bank (2012). "EU Banking Union: Do it right, not hastily!" *DB Research*, July 23
- European Commission (2012a). Proposal for a council regulation conferring specific tasks on the European Central Bank concerning policies relating to the prudential supervision of credit institutions, Brussels, 12.9.2012, COM(2012) 511 final, 2012/0242 (CNS)
- European Commission (2012b). Update - The banking union, Brussels, MEMO/12/478, 22 June

- FDIC (2012): <http://www2.fdic.gov/idasp/index.asp>
- Gourisse, C. (2012). "Banking union, towards banking federalism?", *News and Views*, World Savings Banks Institute and European Savings Banks Group, September
- Greenspan, A. (1995). "No Single Regulator for Banks", *Wall Street Journal*, December 15
- HSBS (2012). "The ECB's game changer", *Global Fixed Income Strategy Special*, 21 August
- Kovacheva, R. (2012). "The Banking Union - One, but Not for All", www.euinside.eu/en/news/the-banking-supervision-one-but-not-for-all#ixzz27xyG17IH
- McKinsey (2012): "Day of reckoning for European retail banking", July
- National Credit Union Administration (2012). <http://www.ncua.gov/Legal/Documents/Reports/IAG201206.pdf>
- Noyer, C. (2009). "Regulating finance after the crisis", Banque de France, *Financial Stability Review*, No. 13, September
- Pasiouras, F., Tanna, S., C. Zopounidis (2009). "The Impact of Banking Regulations on Banks' Cost and Profit Efficiency: Cross-Country Evidence", *International Review of Financial Analysis*, 18, pp. 294-302, <http://dx.doi.org/10.1016/j.irfa.2009.07.003>
- Pisani-Ferry, J., Wolff, G.B. (2012). "The fiscal implications of a banking union", *Bruegel Policy Brief*, September, issue 2
- Pisani-Ferry, J., Sapir, A., Véron, N., Wolff, G.B. (2012). "What kind of European banking union?", *Bruegel Policy Contribution*, Issue 12, June
- Rohtsalu, K. (2012). "European banks: too big to fail and too big to save", September 17, <http://seekingalpha.com/article/872441-european-banks-too-big-to-fail-and-too-big-to-save>
- Standard & Poors (2012). "Could ESM and a European banking union break the link between sovereign and bank creditworthiness?", *Ratings Direct*, August 15
- Steinberg, S. (2012). "Banks and money markets back plans for european banking union", <http://www.wsws.org/articles/2012/sep2012/bank-s26.shtml>
- US Department of the Treasury (1991). *Modernizing the Financial System*, February 1991, pp. XIX-6